

Att köpa en kattunge

Tips och råd om vad man bör tänka på inför köp av en kattunge.

Veera Fridén

2017-05-30

Den här informationsbroschyren skall ses som en guide, ett stöd om vad man skall tänka på inför köpet av en kattunge.

Om man är en förstagångsköpare, så är det viktigt att det blir rätt när man köper en kattunge. Katten växer upp och blir ens trogen vän samtidigt som den förblir ens ansvar under en lång tid framöver (12-16 år). Så det är viktigt att undvika förhastade köp. För blir det fel, så är det tyvärr oftast så det är kattungen som drabbas värst.

1: Olika motiv varför man vill köpa en kattunge

Det är väldigt viktigt att vara på det klara med om skälen till varför man vill införskaffa en kattunge. Köper man kattungen för sällskap eller för utställning/avel?

-Det kan vara så att man vill införskaffa katten som sällskap åt sig själv om man bor själv, eller till sin familj.

-Ett annat skäl kan vara att man vill köpa en kattunge som sällskap åt en katt som tvingas vara mycket själv pga långa arbetsdagar.

-Kanske är man intresserad av kattutställningar, och vill själv delta i utställningar. Kattförbundet SVERAK, är paraplyorganisation för Sveriges alla kattklubbar och på deras hemsida hittar man väldigt mycket information om olika kattraser, statistik, kattklubbar mm. <http://www.sverak.se>

-Om det är kattavel man är intresserad av, så information om vad som gäller vid kattavel finns på Jordbruksverkets hemsida www.jordbruksverket.se.

2: Familjeförhållanden

Att skaffa en kattunge innebär en hel del förändringar för hela familjens tillvaro. Det är därför viktigt att alla familjemedlemmar är med på beslutet. Man måste även försäkra sig att alla i familjen är införstådda med de förändringar på allas vardag som kattungen medför. För den kan innebära vaknätter, ommöblering av befintliga utrymmen och bekransningar på fritidsaktiviteter.

-Finns det små barn i hushållet? Prata ordentligt med dem, så att de förstår skillnaden på ett mjukisdjur och en levande kattunge.

-Finns det andra katter i hushållet? Katter är sociala varelser, och om man vet med sig att kattungen får vara själv stora delar av dagen, så kan det vara ide att köpa två stycken (exp. kullsyskon) så de kan ha sällskap av varandra.

-Katten skall ha möjlighet att bilda sitt eget revir i den miljön den lever i, så bostadsarean i ett hushåll måste vara tillräckligt stort det att det skall fungera för både människor och djur. Det är också viktigt för katten att kunna dra sig undan, gömma sig och vara för sig själv när den vill det.

-Hur planerar man sommarsesemester och andra ledigheter? Kan kattungen följa med, eller finns det anhöriga eller vänner som kan ställa upp som kattvakt? Finns det kattpensionat i närheten?

-Enligt lagen måste katten ha tillsyn minst 2ggr om dygnet. När man köper en kattunge så får man en fantastisk kompis – men också ett oupphörligt ansvar – i ungefär 12-16 år framöver. Vad som än händer i ens eget liv (flytt, barn, äktenskap, skilsmässa, utbildning, dödsfall mm) måste man som kattägare se till att det inte drabbar den oskyldiga katten.

3: Vad kostar det att ha en katt

Det är förenat med en del kostnader att ha katt. Man behöver ha tillräklig god ekonomi, för att ha råd att ge katten högklassig mat, hålla den försäkrad och vaccinerad samt betala de veterinärkostnader som inte försäkringsbolaget står för.

-Det är viktigt att jämföra olika bolags försäkringsvillkor. De skiljer sig åt angående vilka sjukdomar och skador som ersätts, maxbelopp som kan tecknas och storleken på självriskan.

-Priset på en raskatt beroende på om katten säljs till sällskap eller till avel och ligger mellan 7000-11000 beroende på ras. Huskatten ca 1000kr.

-Oavsedd ras så är den årliga kostnaden för en katt lika. Enligt SVERAK's broschyr "Att ha katt", upplaga 2017, tabell på sid 16, så kostar en katt 6 525kr (exklusive köpeskilling för katt) det första året, och marginellt lägre kostnad det andra året. Det är värt att notera att matkostnaden uppges vara 2000kr/år, summan är väldigt lågt satt.

Det finns en hel del nya rön om kattmat såsom råfoder, torrfoder och blötmat. En bra och utförlig artikel (skriven på engelska) om matens betydelse för kattens hälsa finns att läsa under länken http://catinfo.org/#Dental_Disease. Den finns även översatt till svenska under länken http://www.starloungecattery.se/diary_4_105.html.

Bild: Veera Fridén. Egentillverkad högkvalitativt råfoder till katter. Varje råfoder bulle väger mellan 45-50 g/styck och kostar 5,50 kr/styck. Tre stycken täcker dygnsbehovet hos en 5 kg tung katt.

Kostnaden för en katt som utfordras med spannmålsfri blötmat av bra kvalitet, exempelvis Mjau eller Bozita (10krx365 dag) = 3650 kr/år. Ger man köpta, frysta råfoderbullar istället exp. (Mush Vaisto), så är kostnaden

ungefär det samma. Om man tillverkar råfoderbullar själv, så kan kostnaden variera beroende på vilka råvaror man väljer.

4: Huskatt eller raskatt

När de tre första stegen är avklarade, så är det dags att fundera över om det skall vara huskatt eller raskatt. Det är ofta slumpen som avgör vilken kattunge/kattras man blir kär i. Alla kattungar är ju så förtjusande, men alla katter är också individer med individuella särdrag. Det finns skillnader i temperament mellan olika raser. Vissa raser är utpräglade sociala, andra är klättriga och aktiva, samt de som är mer lugna soffliggare. Köper man en huskattsunge så kan man inte förutse vilken temperament den kommer att visa. Vid köp av raskatt så vet man att det som är skrivet om rasens temperament stämmer ganska väl.

Ett bra ställe att börja söka information om olika raser är på hemsidan för Sveriges riksförbund för raskatter, SVERAK www.sverak.se. Detta är en paraply organisation för alla kattklubbar i Sverige och på kattklubbarnas hemsida innehåller information om alla kattuppfödare i Sverige.

Nätet, kattklubbarna och de olika raskattringarna exp. Aby&Somaliringen, Birmasällskapet mm är värdefulla informationskällor för att komma i kontakt med uppfödarna

5: Att hitta lämplig kattunge/uppfödare

De flesta kattuppfödarna har idag en hemsida som är till hjälp när man söker den efterlängta kattungen. På en bra hemsida borde det finnas följande information.

Kort beskrivning om kattuppfödaren, mål med avel, bilder på lokaler/bostaden där man föder upp sina katter, bilder på sina avelskatter inklusive länk till stamtavlorna. Uppfödarens kunskapsbas borde även framgå genom bilder på genomgångna utbildningar och diplomering, mail adress och telefonnummer.

Vid kontakt med uppfödaren var beredd på att en seriös uppfödare kan ställa en mängd frågor. Det gör hen inte för att snoka i ens privatliv utan uppfödaren som gör det vill säkerligen bara försäkra sig att kattungarna får bra hem.

Det är en fördel om man kan besöka uppfödaren, och se sin kattunge innan man slutligen bestämmer sig.

- Ett besök av kattungeköpare bör inte tillåtas innan ungarna börjar bli runt 8 veckor pga. att kattungarnas immunförvar inte är färdigutvecklad innan dess. Vid 8 veckors ålder är friska kattungar kompletta med syn, hörseln, rörelseförmåga, toabesök, äter själva men kan även dia, väldigt nyfikna och sociala.
- Som köpare bör man vara observant på uppväxtmiljön. Hemuppfödning är den vanligaste typen av uppfödning i Sverige men det innebär inte automatisk att kattungarna och kattmamman har bra förutsättningar i hemmiljön.

- Observera vilka utrymmen i hushållet kattungarna har tillgång till. Vid 8 veckors åldern behöver kattungarna lek, spring, och jakt utrymme. De får inte vara inhysta i ett rum med stängd dörr.
- Det borde finnas rena sandlådor 2-3 st. utplacerade så att kattungarna alltid hinner i lådan när det är dags.
- Hur ser miljöberikning ut? Det borde finnas flera klätterstolpar, tunnlar sovplatser och småleksaker till ungarna.
- Observera om kattungarna ser ut att vara vana att vistas i det utrymmet/ rummet som visningen sker.
- Kontrollera att ungarna är rena i baken, har inga rinnande, såsiga ögon och ett de luktar rent i pälsen.
- Var uppmärksam på hur ungarna betar sig, av det kan man avläsa hur bra socialiseringen på ungarna har fungerat. Verkar de vara orädda, Gömmer sig inte vid åsynen av främmande människor, kommer fram och nosar nyfiket på en, låter sig lyftas upp utan protester osv.
- Observera hur katthonan betar sig, är hon lugn, harmonisk och om hon ser välmående ut pälsen trots sin arbetsbörda med ungarna. Det är tecken på att hon är frisk, får tillräckligt med mat och är allmänt tillfredsställd.
- Observera hur andra vuxna katter betar sig som grupp och om uppfödaren äger hankatten så be och få se honom. Det bästa är förstås om hankatten befinner sig bland de andra katterna och icke är låst till eget avskild utrymme.
- Om man har ambitionen att delta i utställningar eller om man söker kattunge till avel, är det på utställningar meriterade och framgångsrika föräldrar, mor- och farföräldrar att föredra. Då ökar chanserna för att även ens kattunge kommer att lyckas väl på olika framtida kattutställningar. En seriös och kunnig kattuppfödare kan guida en i dessa frågor.
- Olika raser kan drabbas olika av diverse sjukdomar, och det är av värde att fråga uppfödaren om rasen i fråga har ett hälsoprogram och fråga vad det innerbär.
- Kattungen får inte lämna uppfödaren förrän tidigast 12 veckors ålder.
- Kattungen får inte flytta till ny ägare innan den är full vaccinerats mot kattsnuva, kattpest och kattherpes.
- ID märkt med chip
- Vid kattunge köp skall ett överlåtelseavtal skrivas i två exemplar, undertecknas av både köpare och säljare och båda behåller 1 original av avtalet. Veterinärbesiktningsintyg (inte äldre än 7 dagar), vaccinationsintyg och stamtavla skall överlämnas till köparen.

6: Kattsäkert hem

När man väl har kommit så långt att man har hittat en kattunge, som man skall köpa, så är det dags att börja förbereda hemmet för kattens hemkomst. Hemmet kan vara en farlig miljö, och det finns många risker som det gäller att eliminera eller minska.

Heta spisplattor är en stor hälsofara för en kattunge. Ett enkelt sätt att förebygga detta är att när man har använt spisplattan så sätter man på en kastrull med kallt vatten i på plattan, som kyls ner snabbt och katten hindras att trampa på den glödheta plattan.

Lämna inte människoföda åtkomlig för katten för den vill i regel smaka och äta av det. Kokta eller stekta kycklingben kan utgöra en direkt livsfara för katten, eftersom de kan fastna och riva sönder matstrupen. Samma gäller fiskben.

Några vanliga riskfaktorer i hemmet.

Levande ljus, kokande vätskor och öppna spisar får aldrig lämnas obevakade

Plastpåsar och plastkassar kan orsaka kvävning

Handtagen på papperskassar kan bli en snara

Vassa köksredskap, verktyg av olika slag

Elsladdar som katten kan tugga på

Små föremål, snören, öronproppar, gummiband, trådar och julgransglitter, puttekulor kan katten svälja med livshotande skador som följd.

Trånga utrymmen - kattungen klämmer sig in och fastnar exp. ett element kan vara en farlig fälla.

Öppna trappor - kattungen åker rakt igenom och ramlar på golvet nedanför.

Inte släppa katten på högt belägna balkonger utan att balgängen är nätskyddat.

Ta dig för vana att se dig för när du slår igen en dörr - katten är oerhört snabb och rör sig tyst.

Fäll ner toalettlock, och håll luckor till ugn, torktumlare, tvätt och diskmaskin stängda.

Ställ undan strykjärnet efter användning.

Filtar i sängar/ soffor, kattungen ligger under och någon sätter sig på den.

Långt hängande gardiner, kattungen klättrar upp och trillar ner.

(Källa; Att ha katt, Sverak 2017)

Vissa växter är mycket giftiga för katten

De mest giftiga för katten är liljeväxter vars växtsaft kan anstränga kattens njurar så kraftigt att de slutar fungera vilket i värsta fall kan sluta med döden.

Azalea, Flamingo, Fredskalla, High chaparal, Julstjärna, Julros, Spikblad, Oleander, Murgröna, Kottepalm, Änglatrumpet, Hyacint, Hortensia, Amaryllis. Inte heller Tulpaner och lökväxter är att rekommendera i trädgården om katten har tillgång att vistas där. Även Luktärt, Lupin, Påsklilja, Pingstlilja Klematis, Riddarsporre orsakar problem för katten. (Källa; Agria djurförsäkringar och Giftinformationscentralen)